

- Maatschappelijke stages (mas) zijn ingevoerd om jonge mensen kennis te laten maken met het vrijwilligerswerk zodat zij nu en in de toekomst het vrijwilligerswerk in gaan stromen. Dat een impuls hiertoe nodig is wijst onderzoek uit. De instroom van senioren laat een opwaartse beweging zien en de instroom van jongeren, voordat de mas ingevoerd werd, een neergaande lijn (bron: Trendrapport Vrijwilligerswerk, Movisie). Door de mas doen meer jongeren vrijwilligerswerk. Rond de 20 % van de maatschappelijk stagiairs blijft nu al, de mas is nog maar kort (sinds 2011) een verplicht onderdeel van het curriculum op middelbare scholen, na de stage vrijwilligerswerk doen (bron: diverse praktijkonderzoeken in Noord-Holland). Met de afschaffing van de verplichting zou een groot potentieel aan vrijwilligers verloren kunnen gaan. Hoewel bijna alle scholen positief oordelen over de mas is er, vanwege het wegvallen van de financiële compensatie voor de organisatie en uitvoering van de mas in de onlangs voorgestelde wet, geen garantie dat scholen de mas kunnen behouden. Onderzocht dient te worden welke reële mogelijkheden de scholen hebben om de mas voort te kunnen zetten.
- Gemeenten zullen in de voorgestelde wet eveneens geen financiële middelen meer ontvangen, waardoor van deze zijde niet meer ingezet kan worden op de zo nodige ondersteuning van de mas onder meer uitgevoerd door stagemakelaars verbonden aan steunpunten vrijwilligerswerk en vrijwilligerscentrales. In de afgelopen jaren hebben deze stagemakelaars veel inspanningen verricht om partijen bij elkaar te brengen en om samen met de scholen en de vrijwilligersorganisaties degelijke en effectief functionerende structuren te ontwikkelen voor de mas. Deze structuren dienen uiteraard onderhouden te worden: het werven en effectueren van kwalitatief goede stages bij vrijwilligersorganisaties voor leerlingen, de zo nodige ondersteuning van vrijwilligersorganisaties betreffende de uitvoering van maatschappelijke stages, de toeleiding en begeleiding van leerlingen en het mede verzorgen en onderhouden van digitale matchingsystemen zijn een greep uit het omvangrijke takenpakket nodig om goede ondersteuningsstructuren in stand te houden. Opgemerkt dient te worden dat de digitale matchingsystemen voor de mas, vereist om grote groepen leerlingen in contact te brengen met vrijwilligersorganisaties, kosten met zich meebrengen. Kosten die, als de wet ingevoerd gaat worden, niet meer vergoed worden en de haalbaarheid van voortzetting van de mas mede op losse schroeven zet.
- In het kader van de zo belangrijke burgerschapsvorming in het onderwijs maakt de mas het mogelijk een verbinding met de maatschappij te leggen. Het verplichtende karakter van de mas heeft als voordeel dat alle jongeren in aanraking komen met vrijwilligerswerk en daarmee met kanten van de samenleving die voor hun toekomst belangrijk kunnen zijn. Deze verplichting geldt eveneens voor andere vakken.
- Jongeren zelf zijn enthousiast over de mas. Vier op de vijf leerlingen beoordeelt de stage als nuttig en waardevol. Talrijk zijn de geestdriftige verhalen van leerlingen die door de mas anders zijn gaan kijken naar bijvoorbeeld zorgbehoevende ouderen, mensen met een beperking, bezoekers van de voedselbank en andere groepen waar zij doorgaans niet snel mee in contact zouden zijn gekomen. Daarnaast worden de stages door de leerlingen als leerzaam beschouwd en is een neveneffect dat zij de mas een goede manier vinden om relevante werkervaring op te doen (bron: Scholieren.com). De verplichte mas is in de afgelopen jaren ingeburgerd bij

leerlingen. Het is daarom een negatief signaal om deze verplichting zo snel te laten vervallen en te verbinden aan beleidskeuzen en financiële mogelijkheden van scholen om wel of geen mas voort te kunnen zetten.

- Juist nu de overheid grote verwachtingen heeft van de veerkracht en de mogelijkheden van vrijwilligerswerk is de afschaffing van verplichting van de mas een tegenstrijdige maatregel.
Gemeenten krijgen meer taken en verantwoordelijkheden van het Rijk overgedragen en zien zich, met de beschikking over minder financiële middelen, geplaatst voor een enorme uitdaging om het voorzieningenniveau in het sociale domein op peil te houden. Meer en meer zal een beroep worden gedaan op vrijwillige inzet. Het accent ligt daarbij op participatie en verantwoordelijk burgerschap. De mas sluit hier goed bij aan. Immers vanuit een sterke samenwerking tussen scholen, vrijwilligersorganisaties en stagemakelaars, worden stages aangeboden die aansluiten bij de belevingssfeer van jonge mensen én bij de vraag van vrijwilligersorganisaties.
Als het wetsvoorstel wordt aangenomen en gemeenten en scholen geen gelden meer ontvangen voor de uitvoering van de mas, is de kans groot dat de mas gaat verdwijnen en jongeren, naast een prachtige en waardevolle ervaring, een adequate kans wordt ontnomen op actief burgerschap.
- Aansluitend op voorgaande kan afschaffing van de verplichte mas een bijzonder slechte uitwerking hebben op de motivatie van vrijwilligersorganisaties om stageplaatsen beschikbaar te stellen en leerlingen te begeleiden. De vrijwilligersorganisaties hebben op vrijwillige basis veel tijd geïnvesteerd in de zo gewenste vrijwilligers van de toekomst. Deze inspanningen dienen beloond te worden met voortzetting van de mas. Er zijn met de nieuwe wet te weinig garanties ingebouwd om de mas te kunnen continueren. Het is niet ondenkbaar dat de zorgvuldig opgebouwde relaties met vrijwilligersorganisaties verloren gaan als niet op een verantwoorde manier samengewerkt kan worden door het ontbreken van gelden.

Bezuinigen: een variant

Wij vinden het begrijpelijk dat ook de mas belicht wordt vanuit bezuinigingsoogpunt en willen de leden van de Tweede Kamer en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap de volgende suggestie doen.

Het is raadzaam gelden beschikbaar te blijven stellen, maar de vergoeding voor de mas uit de lumpsum te halen en de gelden te oormerken.

Uit een degelijke verantwoording van de bestede gelden zal mogelijk een keuze gemaakt kunnen worden voor onderdelen waarop bezuinigd kan worden. De mas dient op een verantwoorde en kwalitatieve wijze uitgevoerd te blijven worden, maar de organisatoren van de mas kunnen zeker onderzoeken of de mas op onderdelen voordeliger aangeboden kan worden. Zo kan de verplichte mas wellicht in stand gehouden worden en blijven de waardevolle kanten van de mas behouden: jongeren kunnen belangeloos een steentje bijdragen als actieve burgers en het zo belangrijke vrijwilligerswerk blijft verzekerd van een krachtige impuls omdat verschillende leeftijdsgroepen taken op zich zullen nemen. Op deze wijze kan de samenleving blijvend profiteren van zes miljoen uren inzet per jaar die scholieren in het kader van de mas leveren!

Wij vragen u daarom met klem uw voornemen de verplichte maatschappelijke stages af te schaffen te heroverwegen.

Vrijwilligerscentrale Huizen, Regina Bruins en Manja Lindeman